

चोरखार अन्नपूर्णा खारभूमी योजना ता. भिवंडी, जि. ठाणे, या योजनेच्या नुतनीकरण करणेच्या कामाचे अंदाजपत्रकास प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: खाभूयो - २०२२/(प्र.क्र.१५८)/खारभूमी

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक:- २३ जून, २०२३

पहावे-

१) जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्रमांक खाभूयो-२०२१/प्र.क्र.१२२/खारभूमी, मंत्रालय

मुंबई - ४०००३२ दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२१

२) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोंकण प्रदेश, मुंबई यांचे पत्र क्र. मुअ/जसंविकोप्र/ता/चोरखार अन्नपूर्णा सुप्रमा/४४०३, दिनांक १४/११/२०२२ चे पत्र

प्रस्तावना:-

चोरखार अन्नपूर्णा खारभूमी योजना ता. भिवंडी, जि. ठाणे, ही बोर्डकालीन व बृहत् आराखडयात समाविष्ट असलेली योजना आहे. योजनेच्या लाभक्षेत्रात मौजे पाये, माळोदी, खारबांव या गावांचा समावेश आहे. उल्हास खाडीच्या उजव्या बाजूस कामवाडी नदीच्या उप खाडीवर चोरखार अन्नपूर्णा खारभूमी योजना आहे. बांधाची एकूण लांबी ४१६० मी. असून सदर योजनेवर सा.क्र.० मी व सा.क्र.४१६० मी.वर अशा एकूण २ उघाड्या आहेत. या योजनेमुळे २६२ हे.क्षेत्र पुनःप्रापित होत असून, या क्षेत्रास भारत सरकारच्या केंद्रीय पर्यावरण व वनविभाग, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. J/१७००११/(३२) २००१-१८-III, दि. २२.०८.२००३ अन्वये सी.आर.झेड मधून सूट मिळालेली आहे.

सदर योजना खारलॅन्ड बोर्डमार्फत सन १९५८ मध्ये पूर्ण झालेली आहे. योजनेच्या नुतनीकरणाची कामे सन १९८८ मध्ये पूर्ण करण्यांत आली होती. अतिवृष्टी व उधाणामुळे या योजनेला मोठमोठ्या खांडी जाऊन शेतीचे नुकसान झालेले होते. तसेच वारंवार होणाऱ्या भरतीमुळे खारे पाणी योजनेच्या प्रापण क्षेत्रात शिरून शेत जमिनीचे नुकसान होत असल्याने, बृहत् आराखडयात समाविष्ट असलेल्या योजनेचे काम करून मिळावे, म्हणून या योजनेवरील खारभूमी लाभार्थी शेतकरी यांनी सदर योजनेचे नुतनीकरण करून मिळावे म्हणून मागणी केलेली होती. मुळ प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रक हे खारभूमी दरसूची सन २०१८-१९ वर आधारित होते. तथापी शासन निर्णय क्र निविदा ०४१७/(प्र.क्र. २४७/१७)/मो.प्र.१ दि ३० नोव्हेंबर २०१८ मध्ये नमुद मुद्दा क्र.१.२ अन्वये निविदा कार्यवाही हाती घेण्यापुर्वी प्रस्तावित कामाचे अंदाजपत्रक प्रथम चालू दरसूचीने अद्यावत करावे व अंदाजपत्रकास सक्षम स्तरावर तांत्रिक मान्यता घ्यावी असे निर्देश देण्यात आले आहेत. लाक्षणिक अनुदान प्राप्त झाल्यानंतर निविदा प्रक्रिया सुरु करण्याच्या दृष्टीने तांत्रिक मान्यता अंदाजपत्रक प्रचलित सन २०२२-२३ च्या

जलसंपदा विभागाच्या दरसूचीनुसार अद्यावत किंमत ही प्रशासकीय मान्यता किंमती पेक्षा जास्त असल्याने तांत्रिक मान्यता न देता केवळ सन २०२२-२३ दरसूचीनुसार अद्यावत करून तसेच स्वामित्व धनाचे सुधारित दर, वस्तू व सेवा कर चे सुधारित दर या कारणांमुळे वाढ झाल्याने प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रक मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई यांच्याकडून सादर करणेत आले आहे.

योजनेचा पुनःप्रापित क्षेत्रानुसार प्रति हेक्टर खर्च रु. २,५८,११३/- इतका येत असून तो सध्याच्या प्रचलित आर्थिक मापदंड रु. २,८६,४१६/- पेक्षा कमी आहे.

मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई यांच्याकडून संदर्भाधीन पत्र क्र.२ अन्वये प्राप्त झालेला चोरखार अन्नपूर्णा खारभूमी योजना ता. भिवंडी, जि. ठाणे या खारभूमी योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार सदर प्रस्तावासंदर्भात शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

चोरखार अन्नपूर्णा खारभूमी योजना ता. भिवंडी, जि. ठाणे या योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास खारभूमी विभागाची दरसूची सन २०२२-२०२३ व जलसंपदा विभागाची दरसूची सन २०२२-२०२३ वर आधारित अंदाजित रुपये ६,७६,२५,५६६/- (रुपये सहा कोटी शहात्तर लक्ष पंचवीस हजार पाचशे सहासष्ट फक्त) इतक्या रक्कमेस याद्वारे प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. कामाकरिता रुपये ४,२९,४७,८७४/- (रुपये चार कोटी एकोणतीस लक्ष सत्तेचाळीस हजार आठशे चौऱ्याहत्तर फक्त) व अनुषंगिक कामाकरिता रुपये ४२,९४,७८७/- (रुपये बेचाळीस लक्ष चौऱ्यान्नव हजार सातशे सत्याऐंशी फक्त), GST करिता रु. ७७,३०,६१७ /- (रुपये सत्तेचाहत्तर लक्ष तीस हजार सहाशे सतरा फक्त), गौण खनिज करिता रु. १,२२,२२,८०९ /- (रुपये एक कोटी बावीस लक्ष बावीस हजार आठशे नऊ फक्त) व कामगार विमा करिता रु.४,२९,४७९/- (रुपये चार लक्ष एकोणतीस हजार चारशे एकोणऐंशी फक्त) अशी तरतूद असून तरतुदींचा उपशीर्षवार गोषवारा सोबतच्या "परिशिष्टामध्ये" देण्यात आला आहे. सदरील प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता पुढील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे.

१) योजनेच्या कामावरील खर्च मागणी क्रमांक आय -५, मुख्य लेखाशिर्ष "४४०२ मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च (१०२) मृद संधारण (०१) खार जमीन योजना (०१) बांधकामे (योजनांतर्गत) (४४०२०३८४)" या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकावा व तो मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

२) प्रस्तावित योजनेचा खर्च लेखाशिर्ष ४४०२ ०३८४ खाली उपलब्ध निधीमधून होणार असल्याने या लेखाशिर्षाखाली प्रगतीपथावरील योजनांचे दायित्व विचारात घेऊन योजना विहित कालावधीत व प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करण्यात यावी.

३) शासन निर्णय, जलसंपदा विभाग दिनांक २२.०६.२०१५ मधील परिच्छेद क्र.२(१) व २(२) मधील तरतुदीनुसार खारभूमी योजनेचे बांधकाम सुरु करण्यापूर्वी लाभधारकांनी सहकारी संस्था स्थापन करावी व खारभूमी योजना पूर्ण करण्यासाठी पुनःप्रापित क्षेत्रातील लाभधारकांकडून प्रकल्पातील

सहभाग म्हणून रुपये ५००/- प्रती हेक्टर खर्च (किमान रुपये २००/-रोख व रुपये ३००/- मजुरीच्या स्वरूपात किंवा रोखीने) घेण्यात यावा.योजनेचे काम पूर्ण झाल्यानंतर योजना देखभाल व दुरुस्तीसाठी त्यांच्याकडे हस्तांतरित करण्यात यावी.

४) सदर कामासाठी विहित मार्गाने तरतूद अर्थसंकल्पीय केल्याशिवाय त्यावर खर्च केला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

५) या कामाकरिता पर्यावरण विषयक तसेच इतर सर्व वैधानिक मान्यता घेतल्यानंतरच प्रत्यक्ष काम सुरु करावे.

६) सदर प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता म्हणजे प्रकल्प कार्यान्वित करण्याच्या विविध टप्प्यावर झालेल्या अनियमिततेस मान्यता असल्याचे गृहीत धरता येणार नाही.सदर सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यापूर्वी अथवा नंतरही या कामावर कोणतीही अनियमितता झालेली असल्यास अथवा आढळल्यास सदर सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्याने ती नियमित झालेली आहे असे गृहीत धरता येणार नाही.

७) सदर प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता म्हणजे अहवालातील तांत्रिक बाबी अथवा निविदा विषयक क्षेत्रीय स्तरावरील निर्णयास मान्यता गृहीत धरली जाणार नाही. तसेच सदर योजनेसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च न करण्याची जबाबदारी संपूर्णपणे प्रदेश कार्यालयाची राहिल.

८) प्रचलित शासन निर्णय,नियम, CVC ची मार्गदर्शक तत्वे, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धती याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे व याची जबाबदारी संपूर्णपणे प्रदेश कार्यालयाची राहिल.

९) सदर योजनेच्या प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यतेमध्ये अंतर्भूत किंमतीला तांत्रिक मान्यता प्राप्त करून घ्यावी.

१०) संपूर्ण योजना ही सदर प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करावी.

सदरहू शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक विअप्र-१०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/ विनियम भाग-२, दिनांक १७/०४/२०१५, भाग पहिला, उपविभाग तीन, अनुक्रमांक ४, परिच्छेद क्रमांक २७(२) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार आंतरवित्त सल्लागार व सह सचिव तसेच नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.६७/२०२३ (कार्यासन-१४३४), दिनांक २८/०३/२०२३ आणि वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. १४९/२०२३/व्यय १२,दि. ०६/०४/२०२३ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

या योजनेस प्रदान करण्यात आलेली प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता या विभागातील खारभूमी कार्यासनाच्या प्रशासकीय मान्यता नोंदवहीत ७ या अनुक्रमांकावर नोंदविण्यात आली आहे.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०६२३१५२४५१८९२७ असा आहे. सदर आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र:- परिशिष्ट अ

(अमोल फुंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य ,यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.विरोधी पक्ष नेते,विधानपरिषद / विधानसभा महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
६. सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
७. सचिव (लाभक्षेत्र विकास), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
८. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
९. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखापरिक्षा), मुंबई/ नागपूर.
१०. जिल्हाधिकारी, ठाणे
११. मुख्य अभियंता, (द व प्र) व सहसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक,जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई.
१३. आंतर वित्त सल्लागार व सह सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. उप सचिव (लघु पाटबंधारे) यांचे स्वीय सहाय्यक,जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. प्रकल्प संचालक व अधीक्षक अभियंता, खारभूमी विकास मंडळ, ठाणे.
१६. अवर सचिव (खारभूमी), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. अवर सचिव, अर्थ शाखा १/२,मंत्रालय, मुंबई.
१८. कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग/अर्थ-२,मंत्रालय, मुंबई.
१९. कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग (कार्यासन -१४३४) ,मंत्रालय, मुंबई.
२०. खारभूमी कार्यासन, संग्रहार्थ.

(शासन निर्णय जलसंपदा विभाग क्रमांक : खाभूयो २०२२/प्र.क्र.१५८/ खारभूमी

दिनांक : २३/०६/२०२३ चे सहपत्र)

परिशिष्ट अ

चोरखार अन्नपूर्णा खारभूमी योजना ता. भिवंडी, जि. ठाणे या योजनेच्या नुतनीकरणाच्या अंदाजपत्रकास प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबतच्या प्रस्तावातील उपशीर्षनिहाय तरतुदी

अ.क्र.	उपशीर्ष	अंदाजपत्रकीय किंमत (रुपये)
१	अ- प्राथमिक कामे	०.००
२	ब- भूमी संपादन	०.००
३	क- कामे बंधारा	३,११,११,७०१.००
४	फ- आर.एच.टी. वर्क	७८,६१,८३१.००
५	के- इमारती	०.००
६	एम- वृक्षारोपण	०.००
७	ओ- संकीर्ण	०.००
८	पी- देखभाल	०.००
९	आर- दळणवळण	३९,७४,३४२.००
	एकूण कामे रुपये	४,२९,४७,८७४.००
	गौण खनिज	१,२२,२२,८०९.००
	जी. एस. टी.	७७,३०,६१७.००
	कामगार विमा	४,२९,४७९.००
	अनुषांगिक खर्च १० %	४२,९४,७८७.००
	एकूण रुपये	६,७६,२५,५६६.००

ठळक वैशिष्ट्ये

पुनःप्रापित होणारे क्षेत्र	२६२ हेक्टर
प्रती हेक्टरी किंमत (रुपये)	रुपये २,५८,११३/-
लाभव्यय गुणोत्तर	१.६०

(अमोल फुंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन